

Editoriaal

Het eerste nummer van de nieuwe jaargang bevat drie bijdragen en een reeks boekbesprekingen.

Vooraf staan we stil bij het overlijden van Prof. Dr. Herman Deleeck, één van de *éminences grises* van de Belgische sociologie, de pionier van het grootschalig empirisch sociaal-economisch onderzoek in België, een rigoureuus sociaal-wetenschappelijke onderzoeker en een sociaal bewogen man.

Karel Dobbelaere, eveneens een gevestigde waarde uit de Belgische sociologie, bespreekt in de eerste bijdrage enkele evoluties in de Belgische katholieke godsdienstigheid. Deze trends worden vergeleken met gegevens van andere West- en Centraal-Europese landen in het kader van het Europese RAMP-onderzoek. Hij besluit dat de secularisatie en laïcisering van de Belgische samenleving, zoals in vele Europese landen, zich doorzet en deze evolutie zich niet door een aanbod- of vraaggestuurde economische theorie van godsdienstigheid laat verklaren.

De twee volgende bijdragen zijn van de hand van Jan Vandooren en Hans de Witte en van Gijs Dekkers.

De Witte en Vandooren verkennen de spreiding van het traditionele arbeidsethos in Vlaanderen. Ze maken gebruik van informatie uit het APS-survey van 1998. De ervaring van een morele plicht tot arbeiden hangt samen met diverse andere uitingen van sociaal-cultureel conservatisme en komt vaker voor bij mannen, laaggeschoolden, arbeiders, jongvolwassenen en zestigplussers. Veertigers, of de generatie geboren in de jaren zestig, blijken nog steeds een beduidend meer permissieve houding aan te nemen, wat een empirische steun in de rug voor Ingleharts schaarste- en socialisatiethese betekent.

In de bijdrage van Gijs Dekkers krijgt economische schaarste, langsheen het begrip armoede, een meer centrale plaats toebedeeld. De auteur pleit voor een multidimensionele omschrijving en operationalisatie van het verschijnsel armoede. Gebruik makend van de data van de Panel Studie van Belgische Huishoudens raamt hij het aantal arme Belgische huishoudens op ongeveer 8%. Hun situatie is gekenmerkt door een zwakke economische integratie, materiële armoede en een laag psychosociaal welbevinden.

Het aanwenden van informatie vervat in databestanden verzameld door gespecialiseerde onderzoeksinstituten is een eerste kenmerk die deze bijdragen met elkaar delen. Zowel het gebruik van de gegevens van de jaarlijkse enquêtes van de Administratie Planning en Statistiek (APS), van de Panel Studie van Belgische Huishoudens (PSBH), als deze van het Europese 'Religious and Moral Pluralism'-

onderzoek (RAMP) getuigt van een groeiende arbeidsdeling binnen de Vlaamse sociologie. Deze specialisatie kan leiden tot meer databestanden van goede kwaliteit die gemakkelijk toegankelijk zijn voor beginnende en gevorderde sociale wetenschappers en uiteindelijk tot meer, want goedkoper, sociaal-wetenschappelijk, empirisch onderzoek.

De taal waarin de auteurs hun bijdrage hebben geschreven, is, uiteraard, een tweede gemeenschappelijke kenmerk. Het Tijdschrift voor Sociologie biedt een forum aan Nederlandse en Vlaamse sociologen om hun wetenschappelijke kennis en hun bevindingen in hun moedertaal met anderen te delen. Dit is een kwaliteit die, door het geweld waarmee 'citation scores', 'journal impact scores', bibliometrische 'output'-metingen en 'rankings' doorheen het academische milieu razen, onder druk komt te staan. Nederlandstalige publicaties worden in bibliometrisch resultaatonderzoek niet of onvoldoende gewogen op kwaliteit, zo oordeelt de Commissie Nederlands als wetenschapstaal van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen in haar rapport van februari jl. (1). Ze beveelt wetenschappers aan zich weer tweetalig te ontwikkelen en pleit, onder meer, voor meer diverse, fijnmazige vormen van bibliometrische evaluatie. Met dit rapport steekt de Commissie ongetwijfeld een riem onder het hart van de redactieleden van vele Vlaamse en Nederlandse sociaal-wetenschappelijke tijdschriften en van de sociologen die hun bevindingen in hun moedertaal op papier zetten en daardoor bijdragen tot de ontwikkeling van een rijke eigen sociologische taalcultuur.

De redactie van het Tijdschrift voor Sociologie ziet het als haar plicht haar steentje bij te dragen tot deze tegenbeweging. Aan de lezer willen we kwaliteitsvolle artikels geschreven door jonge vorsers en door gevorderde en gevestigde waarden in de sociologie aanbieden. Bij de auteurs staan we borg voor een vlugge en genuanceerde, anonieme beoordeling van de bijdragen. Onder het hoofdredacteurschap van Marc Hooghe slaagde de redactieploeg, met de hulp van de vele referees, erin het beoordelingsproces tot drie maanden terug te brengen, een evolutie die door de auteurs ten zeerste wordt gesmaakt. We gaan verder op dit elan en hopen straks met een kwaliteitsvol product het 25-jarige bestaan van het Tijdschrift te kunnen vieren.

Piet Bracke

Hoofdredacteur *Tijdschrift voor Sociologie*

- (1) Frijhof, W.Th.M., R.I. Bartsch, P.S.H. Leeftang, A. de Swaan en K. Hilberdink, (2003), Nederlands, tenzij... Tweetaligheid in de geestes- en de gedrags- en maatschappijwetenschappen. Rapport van de Commissie Nederlands als wetenschapstaal van de K.N.A.W. Amsterdam, februari 2003.